

OKTÓBER

Egy új lehetőséggel szeretnénk szolgálni a *Fizikai Szemle* szerzőinek és olvasóinak: bevezetjük, pontosabban fogalmazva kiterjesztjük a csak interneten elérhető tartalmak körét. Célunk az, hogy az internet segítségével lehetőséget adjunk olyan anyagok közzétételére, amelyek a *Fizikai Szemle* hagyományos, folyóirat-jellegű formájába nem beilleszthetők. Mire gondolunk? Például prezentációkra, képekre, videókra (és biztos van még sok minden, ami nem jutottak eszünkbe). Eddig is előfordult, hogy a nyomtatott vagy pdf-formátumú lapszámokban megjelent írásokat kiegészítő tartalmakat (bővebb hivatkozási listákat, nagy táblázatokat, fényképeket, videókat stb.) mellékletként az interneten tettünk elérhetővé. A mostani változással ezt a lehetőséget olyan anyagokra is kiterjesztenénk, amelyek a lapban nem, csak az internetes mellékletben jelennének meg. Elképzelésünk szerint ez elsősorban a fizika tanításában alkalmazható tartalmak közzétételéhez jelenthet segítséget. Így megjelenhetnek vetítésre készített prezentációk, videók stb. Előnye a szerzők számára az lenne, hogy az anyagok megjelentetése *szakértői lektorálás után*, de a hagyományos publikációnál lényegesen gyorsabb átfutással történhet, továbbá a nyomtatott lap tartalomjegyzékében is megjelenik a szerző és a cím, valamint természetesen a mű internetes elérhetősége. Így az anyag megjelenéséről a *Szemle* teljes olvasótáborára értesül.

Más: október 19-én lezajlott a Nemzeti Alaptanterv megújítását célzó javaslat véleményezésére meghirdetett társulati vitafórum. Az elhangzott előadásokból és hozzászólásokból egyetértés látszott abban, hogy a természettudomány tárgy bevezetésével a NAT módosítási javaslat a fizika- és kémia tanárok csökkenő számára kísérel meg reagálni. A tárgy bevezetése jelenleg megalapozatlan: nincsenek képzett tanárok, nincs kidolgozott tananyag és tankönyv. Több hozzászóló szerint a tanári pályát kellene megfelelő intézkedésekkel vonzóbbá tenni. Ugyancsak egyetértés volt abban, hogy az eredménycélokban megfogalmazott követelményeket nem alapozzák meg a javaslatban felsorolt kötelezően elsajátítandó ismeretek, és a csökkenő óraszám tovább mélyíti ezt az ellentmondást. Felmerült az is, hogy a természettudományi tárgyak 10. évfolyammal lezáruló kötelező oktatása azt a káros üzenetet közvetíti, hogy a természettudományok nem is fontosak a társadalom számára. Ugyanakkor gyakorló gimnáziumi tanárkollégák tapasztalata szerint vannak előnyei is annak, hogy az utolsó két évben csak azokkal kell foglalkozni, akik tényleg érdeklődnek a fizika (vagy a kémia) iránt. Többen hangsúlyozták, hogy az alsóbb évfolyamokban kizárólag a mérések és kísérletek alkalmasak a fizika megszerettetésére. A fórumon elhangzott és az egyéb beérkezett vélemények alapján az Elnökség által felkért bizottság fogalmazza meg a NAT módosítási javaslatról a Társulat állásfoglalását, amit az október 31-i határidőre be is küldenek.

Lendvai János
főszerkesztő

Az Eötvös Loránd Fizikai Társulat havonta megjelenő folyóirata.

Támogatók: a Magyar Tudományos Akadémia Fizikai Tudományok Osztálya, az Emberi Erőforrások Minisztériuma, a Magyar Biofizikai Társaság, a Magyar Nukleáris Társaság és a Magyar Fizikushallgatók Egyesülete

Főszerkesztő:
Lendvai János

Szerkesztőbizottság:
Bencze Gyula, Biró László Péter, Czitrovsky Aladár, Füstöss László, Gyürky György, Hebling János, Horváth Dezső, Horváth Gábor, Iglói Ferenc, Kiss Ádám, Koppa Pál, Ormos Pál, Papp Katalin, Simon Ferenc, Simon Péter, Sükösd Csaba, Szabados László, Szabó Gábor, Takács Gábor, Trócsányi Zoltán, Ujvári Sándor

Műszaki szerkesztő:
Kármán Tamás

A folyóirat e-mailcíme:
szerkesztok@fizikaiszemle.hu
A lapba szánt írásokat erre a címre kérjük.

A beküldött tudományos, ismeretterjesztő és fizikatanítási cikkek a Szerkesztőbizottság, illetve az általa felkért, a témában elismert szakértő jóváhagyó véleménye után jelenhetnek meg.

A folyóirat honlapja:
<http://www.fizikaiszemle.hu>

A címlapon:

Az APOGEE projekt során használt egyik távcső, az új-mexikói Apache Point Observatórium 2,5 méter tükörátmérőjű teleszkópja 2800 méterrel a tengerszint fölött. E távcsövet kifejezetten a Sloan Digitális Égboltfelmérés számára létesítették.

<i>Lendvai János:</i> Október	329
<i>Tóth Gábor:</i> Száz évesek Noether tételei <i>Emmy Noethernek a variációs problémák folytonos szimmetriái és a megmaradó mennyiségek közötti kapcsolatokról szóló tétel alapvető fontosságúak a modern fizika számára</i>	331
<i>Makai Mihály:</i> Csoportelmélet reaktorfizikai alkalmazásai <i>A cikk bemutatja, hogy a csoportelmélet basznos a reaktorfizika numerikus módszereiben</i>	335
<i>Fényes Tibor:</i> A stabilitási sávától távol eső atommagok – 1. rész <i>A stabilitási sávától távol eső atommagokra irányuló vizsgálatok újabb fejleményeinek áttekintése</i>	340
<i>Szígeti László, Mészáros Szabolcs, Szabó M. Gyula:</i> Extra felkeveredés óriáscsillagokban <i>A 12-es és 13-as szénizotópok csillag felszínén mérhető aránya a csillagban lejátszódó felkeveredési folyamatok jó indikátora</i>	343
A FIZIKA TANÍTÁSA	
<i>Sükösd Csaba:</i> XXI. Országos Szilárd Leó Nukleáris Tanulmányi Verseny – 3. rész <i>A nukleáris technológia iránti érdeklődés fokozását szolgáló verseny feladatainak és azok megoldásának ismertetése</i>	348
<i>Kosztly János:</i> Középszintű tanulókat aktivitásának fokozása élményt nyújtó fizikai mérési kísérletekkel <i>Nébány tanórán is elvégezhető mérőkísérlet bemutatása</i>	354
<i>Komáromi Annamária, Nagy Dániel:</i> Akusztikus lebegtetés és más kísérletek Arduino felhasználásával – avagy ne féljünk tanulni diákjainktól <i>Kísérleti összeállítások önálló megtervezése és kivitelezése alkalmas a tanulók motiválására</i>	356
<i>Krammer Melinda:</i> Öveges József nyomdokain – a XX. Ifjú Fizikusok Találkozója Péren <i>Miként tartják ébren Öveges József emlékét és szellemét ott, ahol kisdíákként élt</i>	361

KÖNYVESPOLC 363

J. Lendvai: October
G. Tóth: Noether's theorems 100 years old
M. Makai: Applications of group theory in reactor physics
T. Fényes: Atomic nuclei far from the stability line
L. Szígeti, Sz. Mészáros, M. Gy. Szabó: Extra mixing processes in giant stars

TEACHING PHYSICS

Cs. Sükösd: 21st Szilárd Leo National Nuclear Study Competition – Part 3
J. Kosztly: Increasing the activity of secondary school students with exciting physical measuring experiments
A. Komáromi, D. Nagy: Acoustic levitation and other experiments using Arduino, or do not be afraid when the teacher learns from the student
M. Krammer: In the footsteps of József Öveges – XXth Young Physicists Meeting in Péren

BOOKS

Szerkesztőség: 1092 Budapest, Ráday utca 18. földszint III., Eötvös Loránd Fizikai Társulat. Telefon/fax: (1) 201-8682

A Társulat Internet honlapja <http://www.elft.hu>, e-postacím: elft@elft.hu

Kiadja az Eötvös Loránd Fizikai Társulat, felelős kiadó Groma István főtiszt, felelős szerkesztő Lendvai János főszerkesztő.

Kéziratokat nem őrizzük meg és nem küldünk vissza. A szerzőknek tiszteletpéldányt küldünk.

Nyomdai előkészítés: Kármán Stúdió, nyomdai munkálatok: OOK-PRESS Kft., felelős vezető: Szathmáry Attila ügyvezető igazgató.

Terjeszti az Eötvös Loránd Fizikai Társulat, előfizethető a Társulatnál vagy postautalványon a 10200830-32310274-00000000 számú egyzámlán.

Megjelenik havonta (nyáron duplaszámmal), egyes szám ára: 900.- Ft (duplaszámé 1800.- Ft) + postaköltség.

HU ISSN 0015–3257 (nyomtatott) és HU ISSN 1588–0540 (online)

